

Bosna: Esdaun disciplinuje bosanske Srbe

Author: [IWPR staff](#)

Visoki predstavnik međunarodne zajednice u Bosni ograničava ovlašćenja vlasti u Banja Luci.

Odluka usmerena protiv Republike Srpske, RS, koju je ove nedelje doneo visoki predstavnik međunarodne zajednice u Bosni, ima za cilj da se neposlušni entitet primora na postovanje propisa. Ova odluka, međutim, ne predstavlja pocetak procesa koji bi vodio ka ukidanju srpskog entiteta od cega strahuju mnogi bosanski Srbi.

Visoki predstavnik lord Esdaun je saopstio 2. aprila da se iz Ustava RS uklanja svako pominjanje drzavnosti, te da se ukida Vrhovni savet odbrane ovog bosanskog entiteta.

Poslanici skupstine RS izrazili su negodovanje na vanrednom zasedanju entitetskog parlamenta u Banja Luci odrzanom 3. aprila, tvrdeci da je svrha ovog poteza Visokog predstavnika da se destabilizuje RS. Oni su zatražili od vlade RS da uputi zestok protest.

Clan Srpske demokratske Jovo Maksimovic izjavio je da odluka Visokog predstavnika predstavlja "pocetak kraja Republike Srpske. Ona ce prosto biti izbrisana."

Esdaunov potez doprineo je porastu politickih tenzija u srpskom entitetu do kojih je doslo posle ostavke Mirka Sarovica na polozaj u troclanom bosanskom predsednistvu 2. aprila, prihvatajuci odgovornost za nelegalnu prodaju oruzja Iraku, u koju je umesan vojni vazduhoplovni institut "Orao" iz RS, cime su prekrsene sankcije Ujedinjenih nacija.

Visoki predstavnik u Bosni smatrao je Sarovica odgovornim za aferu sa prodajom oruzja, kao i za skandal koji je izbio prosle nedelje nakon otkrica da su srpske obavestajne sluzbe navodno prisluskivale zvanicnike zapadnih organizacija i Federacije BiH, krseci time odredbe Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Esdaunov portparol Dzulijen Brejtvejt negirao je da su promene Ustava RS pokusaj podrivanja srpskog entiteta, insistirajuci da je cilj, zapravo, onemogucavanje krsenja odredbi Dejtonskog mirovnog ugovora i medjunarodnih propisa u buducnosti.

Brejtvejt je rekao da Visoki predstavnik međunarodne zajednice u Bosni ima ovlašćenja da sprovede takve promene. Ukazao je na cinjenicu da prema Dejtonskom sporazumu, koji predstavlja ustav Bosne i Hercegovine, nema mogucnosti za suverenost ili nezavisnost dva bosanska entiteta kao ni za odvojene vojne komandne strukture. "To je onda oksimoron ako imate vrhovni savet odbrane na entitetskom nivou", rekao je Brejtvejt za IWPR.

Analiticar Međunarodne krizne grupe Senad Slatina smatra da Esdaun koristi nedavne skandale kako bi primorao Republiku Srpsku da postuje pravila igre. Uistinu, on je izrazio zapravo iznenadjenje sto Visoki predstavnik nije ranije iskoristio nedavne afere, pogotovo buru u javnosti koju je izazvao skandal sa prisluskivanjem, da uvede ostrije mere.

Tokom veceg dela svog dosadasnjeg mandata, Esdaun je insistirao na sprovođenju brzih ekonomskih i politickih reformi s ciljem da se ubrza integracija BiH u Evropu, sto je, prema njegovom misljenju, od sustinske vaznosti za stabilnost i prosperitet citavog regiona.

Ključni deo ovog procesa je jačanje ovlašćenja državnih struktura nad dva bosanska entiteta, pogotovo kada se ima u vidu činjenica da je Republika Srpska sebe dugo smatrala nezavisnom državom, koja bi se jednog dana mogla ujediniti sa Srbijom.

Esdaunu je posebno stalo da uspostavi državnu kontrolu nad armijama dva entiteta jer bi se time osnazila centralna vlast i poboljšale sanse Bosne i Hercegovine za prijem u program Partnerstva za mir.

Ukidanje Vrhovnog saveta odbrane u Republici Srpskoj predstavljalo bi značajan korak u ovom smeru. Trenutno se cine napori da se utvrdi kako bi funkcionisala jedinstvena komandna struktura.

Tvrđokorni nacionalisti zestoko su kritikovali reformski program Visokog predstavnika u Bosni, ali analiticari smatraju da nedavni skandali pokazuju kako Esdaun ne može dopustiti da nacionalisti sprečavaju reformski proces.

Bisera Turkovic, direktor Centra za strateske studije u Bosni i Hercegovini i bivši predsedavajući radnog stola za pitanja bezbednosti u okviru Pakta za stabilnost u jugoistočnoj Evropi, kaže: "Afera 'Orao' je ukazala na pravo stanje stvari u Bosni i Hercegovini; da institucije zapravo usporavaju umesto da ubrzavaju proces reformi, i funkcionisu suprotno standardima široko prihvacenim u citavoj Evropi".

"Umesto funkcionalnih državnih struktura, imamo stagnirajući državni aparat, a za to je dobrim delom odgovoran pasivan odnos međunarodne zajednice prema Bosni i Hercegovini."

Location: [Serbia](#)
[Iraqi Kurdistan](#)
[Iraq](#)
[Bosnia and Herzegovina](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosna-esdaun-disciplinuje-bosanske-srbe>